

Vereenvoudiging Regelgeving: kapvergunningstelsel

Inleiding

In de aanpak voor vereenvoudiging van de regelgeving werd onder meer het kapvergunningstelsel aangepast. Waar voorheen via de bomenverordening voor elke te kappen boom met een stamomtrek groter dan 50 centimeter op 1,30 meter hoogte een kapvergunning vereist was, is nu enkel nog een vergunning nodig voor specifiek aangewezen waardevolle bomen en houtopstanden die zijn vermeld op de zogenaamde "bomenlijst". Maar die wordt niet zo gemakkelijk meer verleend !

Bomenlijst

De bomenlijst werd gebaseerd op:

- de inventarisatie van monumentale bomen van de Gemeente Roosendaal,
- de bij de Bomenstichting geregistreerde bomen,
- de inventarisatie van monumentale bomen van de provincie,
- het historisch groen van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie,
- overige waardevolle landschapselementen,
- een nog uit te voeren *aanvullende inventarisatie*.

Er werd een voorlopige bomenlijst vastgesteld met circa 1800 te beschermen houtopstanden. Hierover werd gecommuniceerd via publicaties in Stadsref 1 en de gemeentelijke website. Via de website kan iedereen nu thuis van achter de computer zien of een bepaalde boom al dan niet kapvergunningplichtig is. De nieuwe werkwijze werd slechts op bescheiden schaal gecommuniceerd, maar uit de ons gestelde vragen blijkt dat de bekendheid met de bomenlijst goed is. Soms hebben mensen nog wel wat moeite om de bomenlijst op de website te vinden of om in het digitale systeem te zoeken. Er werden al enkele verbeteringen doorgevoerd en de volgende aanbevelingen kunnen nog worden gedaan:

1. *de koppeling tussen de zoekfunctie op de homepage van www.roosendaal.nl verbeteren en ook het digitaal loket,*
2. *de bomenlijst op de website als onderwerp toevoegen onder "stedelijke ontwikkeling" – "milieuzaken",*
3. *betere benutting van de beeldschermopbouw van de digitale bomenlijst door weglaten van overvloedige informatie,*
4. *periodiek de aandacht vestigen op de nieuwe werkwijze via Stadsref 1 en website.*

Aanvullende inventarisatie

In overleg met de Milieu Adviesraad werd een team van vrijwilligers ingesteld voor het uitvoeren van een aanvullende inventarisatie op de eerder vastgestelde bomenlijst. Onder ambtelijke begeleiding (kaders, overleg, controle in het veld), heeft dit team zich gericht op:

- houtopstanden die door hun grootte en standplaats het beeld voor de omgeving bepalen,
- houtopstanden die door grootte en standplaats in het landelijk gebied een grote landschappelijke waarde vertegenwoordigen,
- houtopstanden die een hoge natuur -, ecologische - of milieuwaaarde vertegenwoordigen door het bieden van een leefgebied voor kwetsbare flora en fauna,
- bomen van een voor deze omgeving zeldzame of bijzondere soort,
- bomen die onderdeel zijn van structuurbepalende elementen, zoals parken, lanen, singels, houtwallen (vlakken op de bomenlijst).

Dit heeft circa 1200 extra te beschermen houtopstanden opgeleverd, veelal afzonderlijk vastgelegde bomen, soms vlakvormige houtopstanden, zoals parken of houtsingels. Met deze aanvulling op de oorspronkelijke bomenlijst samengeteld zijn er nu in totaal circa 3.000 waardevolle groenobjecten geselecteerd die de zware bescherming van het nieuwe kapvergunningstelsel waard zijn. Procentueel betreft het hier slechts een zeer klein deel van de voorheen kapvergunningplichtige bomen maar het

zijn wél de belangrijkste. De aanvullende inventarisatie is aan deze notitie toegevoegd, met de aanbeveling tot:

5. *vaststellen van de bomenlijst naar aanleiding van de aanvullende inventarisatie.*

Kapvergunning voor houtopstanden van de bomenlijst

Door de aanmerkelijke reductie van het aantal te beschermen bomen onder het huidige stelsel, zal het college voor houtopstanden op de bomenlijst alleen bij zeer grote uitzondering een kapvergunning verlenen. Het zogenaamde ADC-criterium is nu van toepassing op de bomenlijst:

- A. zijn er **Alternatieven** (kan een project ook zonder bomenkap worden uitgevoerd)?
- D. zijn er met de bomenkap **Dwingende redenen** van groot openbaar belang gemoed?
- C. Zo ja, is de **Compensatie** van de bomenkap afdoende geregeld?

Dit betekent dus dat er allereerst moet worden gezocht naar alternatieve oplossingen om de kap van de boom te voorkomen (inpassen van de boom in een ontwikkelingsplan bijvoorbeeld). Alleen als die er niet zijn én er dwingende redenen van groot openbaar belang in het spel zijn kan er een verplant/kapvergunning worden verleend en dan is er per definitie compensatie vereist.

Compensatie kan plaatsvinden in de vorm van:

- deskundig verplanten in de directe omgeving met overlevingsgarantie (herplantplicht bij niet overleven van de boom of bomen),
- herplantplicht ter waarde van de te kappen boom (voorkeur voor herplant van grote bomen),
- storten van de waarde van de boom, bepaald volgens het Rekenmodel Boomwaarde NVTB, in een door de Gemeente Roosendaal te beheren bomenfonds.

Sinds 1 mei 2009 werden totaal zes aanvragen voor een kapvergunning ontvangen voor bomen die voorkomen op de bomenlijst. Van deze zes aanvragen waren er twee afkomstig van particulieren en de overige vier waren afkomstig van de gemeente zelf. Eén (particuliere) aanvraag is geweigerd en de overigen werden gehonoreerd. Bij alle verleende kapvergunningen werd overigens een herplantplicht opgelegd. Van de zes aanvragen betrof het vijf maal zieke bomen en eenmaal bomen die gekapt moesten worden in verband met de aanleg van een fietsbrug (Landerije). In vergelijking met het oude stelsel, waarbij gemiddeld per jaar circa 230 kapvergunningen werden aangevraagd, is er sprake van een aanmerkelijke reductie van de administratieve lasten.

Kapvergunningen voor bomenlijstbomen worden uitsluitend door het college van burgemeester en wethouders verleend. De hiermee gepaarde proceduredtijd kan in noodgevallen een probleem zijn. Daarom wordt aanbevolen:

Gemeentebomen

Als omwonenden verzoeken om gemeentelijke bomen die niet op de bomenlijst staan te kappen, wordt dit via het "Toetsingskader Overlastbomen" beoordeeld. Als dit toetsingskader leidt tot de conclusie "onevenredig grote overlast" treedt de gemeente in overleg met belanghebbende buurtbewoners over het wel of niet kappen van de bomen, of er wordt een schriftelijke reactie gevraagd. Dit heeft tot op heden zes maal geleid tot een kapvoorstel, waarvan tot nu drie maal met als resultaat het definitief kappen van de betreffende bomen. De overige drie gevallen zijn nog in behandeling.

Andere redenen voor het kappen van gemeentelijke houtopstanden die niet op de bomenlijst voorkomen kunnen zijn:

- conditie- of stabiliteitsproblemen,
- normale onderhoudsmaatregelen als dunnen van een houtopstand;
- reconstructie van het openbaar gebied (voorafgaand aan planvorming altijd een groeninventarisatie uitvoeren, waarna in overleg met de omwonenden wordt bepaald of de houtopstanden worden behouden of vervangen),

- stedenbouwkundige ontwikkelingen (voorafgaand aan planvorming altijd een groeninventarisatie uitvoeren, waarna in overleg met de afdeling BL, BR, PJ en PG wordt bepaald of houtopstanden binnen het plan kunnen worden ingepast).

Voordat gemeentelijke bomen en houtopstanden worden gekapt, zal hiervan kennis worden gegeven via een publicatie in Stadserf 1. Hiermee wordt bereikt dat omwonenden en andere betrokkenen vooraf bekend zijn met het kappen van de betreffende bomen of houtopstanden. Dit is in de praktijk het afgelopen jaar een veertiental keren voorgekomen. Ook ging het twee keer mis en werden bomen gekapt of gedund als onderdeel van het regulier onderhoud, zonder voorafgaande melding.

Door het wegvallen van de verplichte kapvergunning voor bomen die niet op de bomenlijst staan is het soms wel lastiger argumenteren met omwonenden. Maar primair staat de vraag of de gemeente bereid is om het openbaar gebied aan te tasten, voordat het al dan niet kapvergunningsplichtig zijn aan de orde is. Het Toetsingskader Overlastbomen biedt hiervoor uitsluitel.

Bomenfonds

Volgens het ADC criterium zou de uiterste vorm van het verlenen van een kapvergunning moeten zijn, dat er een vergunning wordt verleend zonder compensatieverplichting in de vorm van gelijkwaardige herplant maar in de vorm van het storten van de waarde van de houtopstand in het Bomenfonds. Er werd tot op heden nog geen dergelijke kapvergunning verleend en er werd nog geen Bomenfonds in het leven geroepen. Daarom wordt aanbevolen om:

6. *een Bomenfonds in te stellen en nadere regels uit te werken voor eventuele bestedingen vanuit dit fonds.*

Communicatie

De eigenaren van monumentale bomen werden destijds schriftelijk op de hoogte gebracht van de monumentale status van de betreffende bomen in hun bezit. De bomenlijst bevat meer houtopstanden dan de vroegere monumentale bomenlijst. Daarom wordt voorgesteld:

7. *eigenaren van houtopstanden van de bomenlijst schriftelijk te informeren over de bijzondere status van de bomen in hun bezit.*

Resumé

Inmiddels is er een jaar verstreken sinds de vaststelling van het nieuwe kapvergunningstelsel. Er kan worden geconcludeerd dat er een aanmerkelijke reductie van het aantal aan te vragen kapvergunningen is bereikt, door te werken met een bomenlijst van waardevolle houtopstanden in plaats van met een generieke kapvergunningplicht voor bomen boven een bepaalde diameter. Bij het verlenen van de kapvergunningen werd consequent compenserende aanplant voorgeschreven. De aanvullende inventarisatie werd uitgevoerd en de hiermee aangepaste bomenlijst kan worden vastgesteld. Door deze aangevulde bomenlijst worden circa 3.000 houtopstanden beschermd, eveneens een aanmerkelijke reductie van het voorheen beschermde aantal, maar het gaat hier dan ook om de meest waardevolle houtopstanden binnen de Gemeente Roosendaal. Voorgesteld wordt om een paar kleine aanpassingen te doen aan de vindbaarheid en het gebruiksgemak van de digitale bomenlijst, de herziene bomenlijst vast te stellen, hierover te communiceren en het Bomenfonds verder uit te werken.